

แนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงของไทย ต่อนโยบายอินโด-แปซิฟิกต่อประเทศสหรัฐอเมริกา

จุฬารณย์ ขอบใจกลาง¹, อภิมุข สดมพฤษ^{2,*}

¹ศูนย์ศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืนและเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

²ศูนย์ส่งเสริมการวิจัยและการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Received: 26 November 2025

Revised: 19 December 2025

Accepted: 21 December 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์ผลกระทบต่อนโยบายและยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐอเมริกา และ (2) เสนอแนวทางการปรับตัวและการเตรียมความพร้อมของไทยต่อทิศทางนโยบายดังกล่าว การศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่การวิจัยเอกสาร โดยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 15 คน อาศัยกรอบการวิเคราะห์จากทฤษฎีฐานรากและปรากฏการณ์นิยม พร้อมตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยชี้ว่า สหรัฐอเมริกายังคงขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเพื่อถ่วงดุลและสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของจีนในหลายมิติ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญแรงกดดันจากการแข่งขันของสองมหาอำนาจ ภายใต้กรอบ DIME พบว่า (1) มิติการทูต สหรัฐฯ ใช้นโยบายเชิงรุกผ่านกลไก QUAD และ AUKUS (2) มิติข้อมูลและเทคโนโลยี มุ่งจำกัดความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีของจีน (3) มิติการทหาร ความตึงเครียดในทะเลจีนใต้ ทะเลจีนตะวันออก และช่องแคบไต้หวัน นำไปสู่การเสริมกำลังและการสร้างพันธมิตรในภูมิภาค และ (4) มิติเศรษฐกิจ การจัดตั้งกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ร่วมกับอาเซียน ส่วนแนวทางการปรับตัวของไทยควรเน้นการดำเนินการเชิงรุก โดยอาศัยบทเรียนจากอดีต เสริมสร้างการทูตเชิงรุกและศักยภาพการต่อรอง ควบคู่การสื่อสารนโยบายที่ชัดเจน ไทยควรเพิ่มบทบาทในกรอบอาเซียนและความร่วมมือด้านความมั่นคงผ่าน ADMM หลีกเลี่ยงการถูกดึงเข้าสู่ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ยึดผลประโยชน์แห่งชาติเป็นศูนย์กลาง พร้อมพิจารณาความตกลงทางการค้าที่เอื้อต่อความได้เปรียบ และส่งเสริมกลไกการบริหารความขัดแย้งเพื่อคงเสถียรภาพของภูมิภาค

คำสำคัญ: ความมั่นคงของไทย นโยบายอินโด-แปซิฟิกกรณี ประเทศมหาอำนาจ สหรัฐอเมริกา

*ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: aphimuk.sa@gmail.com

Guidelines For Adapting and Preparing Thailand's Security to The Indo-Pacific Policy in The Leader of Superpower (United State of America)

Chulaporn Kobjaiklang¹, Aphimuk Sodomphruek^{2,*}

¹Sustainable Development and Sufficiency Economy Studies Center,
National Institute Development Administration

²Center for Research Support and Education Quality Assurance, Sripatum University

Received: 26 November 2025

Revised: 19 December 2025

Accepted: 21 December 2025

Abstract

This study aims to (1) analyze the impacts of the United States' Indo-Pacific policy and strategy on Thailand, and (2) propose guidelines for Thailand's adaptation and preparedness in response to this policy direction. The research employs a qualitative approach combined with documentary research. Data were collected through in-depth interviews with 15 key informants and analyzed using grounded theory and phenomenological perspectives. Data credibility was ensured through triangulation, while content analysis was applied for data interpretation. The findings indicate that the United States continues to advance the Indo-Pacific strategy to balance and constrain China's expanding influence across multiple dimensions, thereby placing Thailand under increasing pressure amid great-power rivalry. Based on the DIME framework, the study finds that: (1) in the diplomatic dimension, the United States pursues proactive engagement through mechanisms such as QUAD and AUKUS; (2) in the information and technology dimension, it seeks to restrict China's technological advancement; (3) in the military dimension, tensions in the South China Sea, East China Sea, and the Taiwan Strait have led to enhanced U.S. force deployment and alliance-building in the region; and (4) in the economic dimension, the United States has promoted new frameworks for economic cooperation with ASEAN. In terms of policy implications, Thailand should adopt a proactive approach by drawing lessons from past experiences, strengthening active diplomacy, and enhancing bargaining capacity, alongside clear and consistent policy communication. Thailand should also reinforce its role within ASEAN and regional security cooperation through the ADMM, avoid being drawn into direct U.S.–China confrontation, prioritize national interests, consider participation in trade arrangements that enhance strategic advantages, and promote conflict-management mechanisms to maintain regional stability.

Keywords: Security of Thailand, Indo-Pacific Policy, Superpower Country, United States

*Corresponding Author; E-mail: aphimuk.sa@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกถือเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญของเวทีระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมระหว่างสองมหาสมุทร ได้แก่ มหาสมุทรอินเดีย ซึ่งเป็นพื้นที่การแข่งขันของประเทศมหาอำนาจ และมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งเป็นมหาสมุทรที่ใหญ่ที่สุดและอุดมไปด้วยทรัพยากรทางทะเล ความสำคัญทางภูมิรัฐศาสตร์และความมั่นคงทางทะเลของภูมิภาคนี้ทวีความเด่นชัดขึ้นจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทหารอย่างก้าวกระโดดของจีน ในยุคประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ สหรัฐอเมริกาจึงประกาศใช้นโยบายยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Strategy) เพื่อถ่วงดุลอำนาจและจำกัดการขยายอิทธิพลของจีน โดยอาศัยพันธมิตรสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย ซึ่งทำหน้าที่เป็นพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ในการลดบทบาทของจีนในภูมิภาค ขณะเดียวกัน จีนมองว่านโยบายดังกล่าวเป็นความพยายามสกัดกั้นการเติบโตของตนผ่านโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ทั้งทางบกและทางทะเล กลุ่ม QUAD ซึ่งประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย จึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความร่วมมือด้านยุทธศาสตร์ในภูมิภาค โดยสหรัฐฯ ใช้ QUAD เพื่อเสริมอิทธิพลและสร้างกลไกป้องกันปรามจีน ออสเตรเลียพยายามรักษาดุลอำนาจระหว่างสหรัฐฯ และจีน เนื่องจากจีนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่ง ขณะที่ญี่ปุ่นสนับสนุนยุทธศาสตร์ “Free and Open Indo-Pacific” อย่างชัดเจน ส่วนอินเดียมีความกังวลต่อการขยายอิทธิพลของจีนในทะเลจีนใต้ และให้ความสำคัญกับการรักษาเสรีภาพในการเดินเรือ

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากตั้งอยู่ระหว่างสองมหาสมุทรและเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค การจัดตั้งกรอบความร่วมมือ “ASEAN Indo-Pacific Outlook” มุ่งเน้นความร่วมมือเชิงรูปธรรมและการประสานบทบาทระหว่างประเทศสมาชิก ประเทศไทยในฐานะหนึ่งในสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องปรับตัวและใช้จุดแข็งของตนเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ การเตรียมความพร้อมและการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงมีความสำคัญยิ่ง การปรับตัวของประเทศไทยและอาเซียนต่อยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกควรครอบคลุมทั้งมิติด้านความมั่นคง การทูต เศรษฐกิจ และการบริหารจัดการความขัดแย้ง โดยกองทัพไทยมีบทบาทสำคัญในการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคง ขณะเดียวกัน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของอาเซียนในฐานะกลุ่มก้อนเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองกับมหาอำนาจ รวมถึงการเตรียมมาตรการรองรับการขยายอิทธิพลของจีนในทุกมิติ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและเสถียรภาพของภูมิภาคได้

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเป็นเครื่องมือสำคัญของสหรัฐอเมริกาในการถ่วงดุลอำนาจของจีน ขณะที่จีนพยายามขยายอิทธิพลผ่านโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบกและทางทะเล ดังนั้น ประเทศไทยและอาเซียนจำเป็นต้องกำหนดบทบาทของตนอย่างรอบคอบ ทั้งในด้านการทูต การบริหารความมั่นคง และการสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อรับมือกับความท้าทายและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอย่างยั่งยืน ในบริบทนี้ ผลกระทบด้านความมั่นคงของไทยหมายถึง ผลที่เกิดจากนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจหลัก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและจีน ที่เข้ามามีบทบาทในภูมิภาค อันอาจนำไปสู่ความเปราะบางด้านความมั่นคงจากการแทรกแซงทางทหารของรัฐบาลนอก ดังนั้น อาเซียนและประเทศไทยจึงควรส่งเสริมความเข้มแข็งของประชาคมความมั่นคง และขยายความร่วมมือไปสู่ระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในวงกว้างยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อไทยของประเทมหาอำนาจ (สหรัฐอเมริกา) จากยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก
2. เพื่อหาแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของไทย จากนโยบายอินโด-แปซิฟิกของประเทมหาอำนาจด้านความมั่นคงในอนาคต

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ยุทธศาสตร์ในการถ่วงดุลอำนาจของจีน ซึ่งริเริ่มโดย ประเทศ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย จะใช้เพื่อการลดอิทธิพลจีน ผ่านการสร้างและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งบกและทางทะเล ผ่าน โครงการ Belt and Road Initiative (BRI) สหรัฐฯต้องการแสวงหาความร่วมมือที่เข้มแข็ง มุ่งเน้นการแสวงหาความร่วมมือกับนานาประเทศที่เป็นพันธมิตรเดิม โดยยุทธศาสตร์ อินโด-แปซิฟิกเน้นเสรีและเปิดกว้าง ต้องสามารถก้าวต่อไปให้เป็นความจริงนโยบายหลัก มี 3 ประการ 1) ความมั่นคง 2) การบริหารและการปกครอง และ 3) เศรษฐกิจ ภายใต้ความมั่นคงของสหรัฐฯ ผลักดันให้เกิดความรุ่งเรืองและเสรีภาพของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ หมายรวมถึงความมั่นคงแห่งชาติที่ปัจจุบันเกี่ยวข้องกับหลายมิติ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ความมั่นคงฯ ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้พิจารณาประเด็นสำคัญของยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ ภายใต้กรอบปัจจัยแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ หรือกำลังอำนาจแห่งชาติ แบบ DIME Model ได้แก่ Diplomacy (D) หมายรวมถึงด้านการเมืองระหว่างประเทศและการทูต Information (I) หมายรวมถึง ด้านข้อมูล ข่าวสาร สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี Military (M) ด้านการทหาร และ Economics (E) ด้านเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ คือการเผชิญหน้ากับจีนอย่างเปิดเผย โดยมีข้อแตกต่างสำคัญ คือ 1) อาเซียนมองว่า ยุทธศาสตร์ อินโด-แปซิฟิก คือการเชื่อมกันแบบไร้รอยต่อของ เอเชีย-แปซิฟิกของอาเซียน 2) AOIP ไม่ใช่ปฏิญญา ไม่ใช่ยุทธศาสตร์ ไม่ใช่ความตกลง ไม่ใช่แม่เอกสารวิสัยทัศน์ และไม่ผูกมัดใคร ซึ่งอาเซียนจะมีเอกสารที่เหมาะสมเองต่อไปอาจมีการลงนามสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมืออินโด-แปซิฟิก 3) สหรัฐฯเน้นมิติความมั่นคง การทหาร และการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ ส่วนอาเซียนมุ่งความร่วมมือทางทะเล การพัฒนา การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประเทศอาเซียน สิ่งที่สอดคล้องกันระหว่าง “อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง” FOIP (Free and Open Indo-Pacific) กับ AOIP คือการเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) ซึ่งอาเซียนประกาศตัวเล่นบทบาทกลางที่ตรงไปตรงมา ในภาพรวม AOIP เป็นมิตรกับสหรัฐฯ และ เป็นมิตรกับจีน (Thepchatri, 1998)

ญี่ปุ่นมีสิทธิใช้กำลังในการปกป้องตนเอง หรือเข้าช่วยเหลือชาติพันธมิตร และสามารถส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าร่วมในกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติได้ ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางทหารครั้งสำคัญ หลังจากญี่ปุ่นถูกจำกัดให้อยู่ในกรอบสันติภาพตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมานานถึง 70 ปี นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 “ญี่ปุ่นกำลังจะใช้ความพยายามในการกลับไปสู่ความเป็นมหาอำนาจทางการทหารเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต” (Royal Thai Army Intelligence Department, 2016)

ยุทธศาสตร์ BRI ของจีนสามารถขยายออกไปได้อย่างรวดเร็ว เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ BRI เพื่อสร้างความศรัทธาและความชอบธรรม โดยนำเสนอเนื้อหาด้านเศรษฐกิจให้น้อยลง และเน้นให้ความสำคัญใน

ด้านการชูนโยบายนำชนชาติจีนกลับมาสู่ความยิ่งใหญ่อีกครั้งเช่นในอดีต ภายใต้นโยบาย “ความฝันของจีน (China Dream)” เพื่อเป็นสังคมมั่งคั่งในปี ค.ศ. 2049 ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้มีความสำเร็จอย่างมากส่งผลให้ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ได้รับความนิยมนอย่างสูง ปัจจุบันจีนมีระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี การสร้างอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนมีภาครัฐเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ปัจจุบันจีนมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกแล้ว ทั้งนี้ ทางสหรัฐฯ ถือว่าประธานาธิบดี สี จิ้นผิง เป็นภัยคุกคามต่อระบบเสรีแบบตะวันตก เนื่องจากเป็นเผด็จการที่มีเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงอยู่ในมือ (Tangnirandorn, 2019)

งานวิจัยของ Chen (2022) วิเคราะห์ว่าการเสริมความร่วมมือผ่าน QUAD และ AUKUS เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของสหรัฐฯ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเพื่อถ่วงดุลอิทธิพลของจีน สหรัฐฯ ใช้พันธมิตรด้านการทูต ความมั่นคง และเทคโนโลยีขั้นสูงร่วมกับญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย เพื่อจำกัดการขยายตัวทางทหารและภูมิรัฐศาสตร์ของจีน กลยุทธ์นี้ยังช่วยสร้างเครือข่ายพันธมิตรที่เข้มแข็ง เพิ่มความสามารถของประเทศพันธมิตรในการตอบโต้ความท้าทายจากจีน และส่งเสริมเสถียรภาพ ความมั่นคง และสมดุลอำนาจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอย่างยั่งยืน

รายงานของ Center for Strategic and International Studies วิเคราะห์ว่าจีนพัฒนาความสามารถ “counter-intervention” อย่างมีนัยสำคัญ โดยเสริมขีดความสามารถจรวด ด้านภัยทางอากาศ ระบบสื่อสาร C4ISR และสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทำให้สหรัฐฯ และพันธมิตรในอินโด-แปซิฟิกต้องเผชิญความเสี่ยงเพิ่มขึ้น CSIS ย้ำถึงบทบาทสำคัญของพันธมิตรสหรัฐฯ ได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ ผ่านมินิลาเทอริลิสต์ (เช่น QUAD, AUKUS) ที่ช่วยเสริมการต่อต้านจีน และแนะนำให้ขยายการเข้าถึงทางทหารของสหรัฐฯ ในภูมิภาค ปรับโครงสร้างบัญชาการร่วม และเสริมความร่วมมืออุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อเพิ่มความพร้อมรับมือ (Center for Strategic and International Studies, 2024)

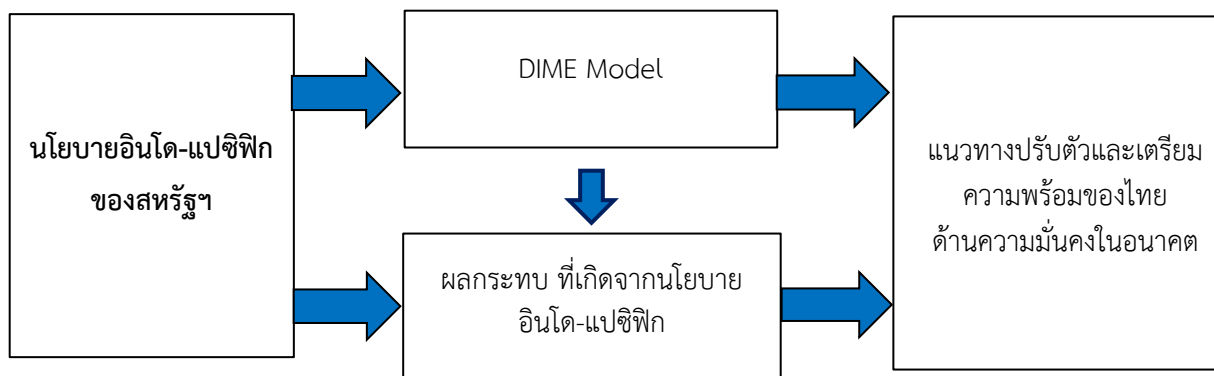
Koga วิเคราะห์การเติบโตของ QUAD และ AUKUS โดยชี้ว่าแนวทาง “Tactical Hedging” การส่งสัญญาณที่คลุมเครือและชั่วคราว ช่วยให้รัฐต่าง ๆ ทดสอบความพร้อมของพันธมิตรก่อนสร้างพันธมิตรยุทธศาสตร์อย่างแข็งตัว ในภาวะโลกที่เปลี่ยนจากขั้วเดียวเป็นหลายขั้ว กลยุทธ์นี้จึงเป็นกุญแจสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในภูมิภาค (Koga, 2025)

รายงานประเมินการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ กับจีนในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกผ่านกรอบอิทธิพล (Influence) 14 ตัวชี้วัดใน 6 ประเทศอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม พบว่าสหรัฐฯ แข็งแกร่งทางการทูตและทหาร ขณะที่จีนเด่นด้านเศรษฐกิจ ประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่ไม่ต้องการเลือกข้าง และแนะนำให้สหรัฐฯ เสริมความร่วมมือกับพันธมิตร (ออสเตรเลีย อินเดีย ญี่ปุ่น) เพื่อขยายอิทธิพล (NBER and RAND Project AIR FORCE, 2025)

Fron (2025) AI wars in a new age of Great Power rivalry โดย Transnational Institute (TNI) วิเคราะห์การแข่งขันอำนาจระหว่างมหาอำนาจ (เช่น สหรัฐฯ และจีน) ผ่านการพัฒนาอาวุธที่ขับเคลื่อนด้วย AI ซึ่งเปลี่ยนเกมสงครามแบบดั้งเดิมไปสู่ “ยุคสงครามเทคโนโลยี” โดยเน้นการลงทุนใน AI, หุ่นยนต์, ยานยนต์อัตโนมัติ และอาวุธแบบใหม่ การแข่งอาวุธ AI เป็นส่วนหนึ่งของการแย่งชิงอำนาจระดับโลก โดยเทคโนโลยีถูกใช้เป็นเครื่องมือทางทหารและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ บทความเตือนถึงความเสี่ยงของ “สงครามเขตสีเทา (Grey-zone)” ซึ่งขับเคลื่อนด้วยบริษัทเทคโนโลยีและข้อมูล มากกว่ากองทัพแบบดั้งเดิม และชี้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาสังคมในการกำกับดูแลเทคโนโลยีนี้เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เทคโนโลยีทำงานเพื่อมนุษยธรรมไม่ใช่แค่การแข่งขันอำนาจ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ โดยตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสร้างทฤษฎีฐานราก ปრაกฏการณ์นิยม (Phenomenology) ดำเนินการวิจัยจากปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างความรู้ฐานราก (Grounded Theory) ร่วมกับการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลักโดยการค้นคว้าจากหนังสือ บทความ เอกสารงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่ออินเทอร์เน็ต การเดินทางดูงานโดยเข้ารับฟังการบรรยายสรุปของหน่วยงาน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นที่ศึกษา (Key Informants) โดยการเก็บข้อมูลดำเนินการผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 15 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทหรือส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย

เครื่องมือวิจัย

ใช้การสร้างทฤษฎีฐานราก ปრაกฏการณ์นิยม (Phenomenology) โดยดำเนินการวิจัยจากปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างความรู้ฐานราก (Grounded Theory)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 15 คน การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลักโดยการค้นคว้าจาก

หนังสือ บทความ เอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่ออินเทอร์เน็ต การเดินทางงานโดยเข้ารับฟังการบรรยายสรุปของหน่วยงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

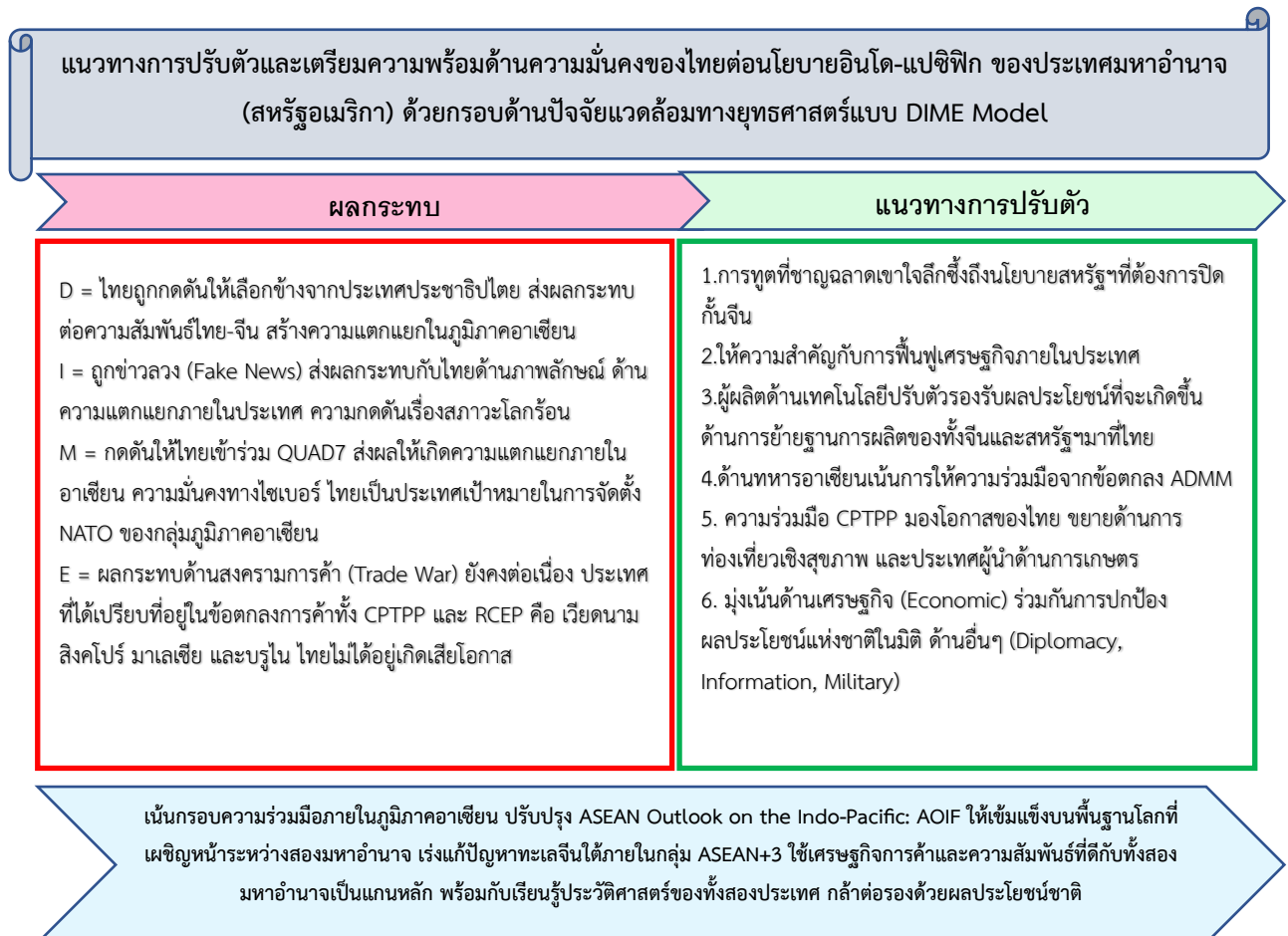
วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบแบบสามเส้า แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อไทยของประเทศมหาอำนาจ (สหรัฐอเมริกา) จากยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก นโยบายอินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ มุ่งสกัดกั้นการเติบโตของจีนในทุกมิติเพื่อรักษาบทบาทความเป็นผู้นำโลก ผ่านการใช้พหุภาคีและพันธมิตร เช่น QUAD, QUAD7 และ AKUS โดยเน้นด้านความมั่นคง การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน และการสร้างมาตรฐานทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เพื่อป้องกันไม่ให้จีนครอบงำภูมิภาค ประเด็นสำคัญ ได้แก่ สงครามการค้า (Trade War) การแข่งขันเทคโนโลยี (Tech War) โดยเฉพาะเซมิคอนดักเตอร์ที่ได้หว้นมีบทบาทสำคัญ และความขัดแย้งด้านคุณค่า (Value War) นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังพัฒนากรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ เช่น Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) และสร้างพันธมิตรทางเศรษฐกิจเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคเอเชีย ไทยและอาเซียนเป็นพื้นที่สำคัญสำหรับความสนใจทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ โดยไทยได้รับบทบาทเป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือและสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจและความมั่นคง ทั้งนี้ ไทยต้องเตรียมความพร้อมด้านมาตรฐานแรงงาน สิ่งแวดล้อม การค้า และเทคโนโลยี เพื่อใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างมหาอำนาจอย่างเหมาะสม และรักษาการวางตัวเป็นกลางในภูมิภาค นโยบาย BRI ของจีนมีความสำคัญมาก เนื่องจากส่งผลให้จีนสามารถสร้างพันธมิตรผ่านนโยบาย BRI กว่า 70 ประเทศทั่วโลก และมุ่งเน้นการใช้การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางทะเล เพื่อใช้ในการสร้างพันธมิตรผ่านประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ปัจจุบันจีนมีพันธมิตรผ่านเส้นทางเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน ร่วมกับการสนับสนุนทางการเงินให้กับประเทศที่กำลังพัฒนา ผ่านธนาคารของจีน เช่น AIIB และ Silk Road Fund ฯลฯ ส่งผลให้จีนเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม การเติบโตของจีนจาก BRI ส่งผลกระทบต่ออาเซียนและไทยเนื่องจากสหรัฐฯ สร้างนโยบายอินโด-แปซิฟิกขึ้นมาเพื่อปิดล้อมจีนโดยร่วมมือกับกลุ่มพันธมิตร QUAD และ AKUS ซึ่งส่งผลให้เกิดความท้าทายของนโยบายอินโด-แปซิฟิกที่ส่งผลกระทบต่ออาเซียนและไทย ดังนั้นภูมิภาคอาเซียนที่เคยสงบต้องหาแนวทางการปรับตัวเพื่อตั้งรับการแข่งขันของสองมหาอำนาจทั้งนโยบาย BRI ของจีน และนโยบายอินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ ผลกระทบของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกต่อไทยครอบคลุม 4 มิติหลัก คือ 1) ความมั่นคงและการทูต (Diplomacy: D) การสร้างกลุ่มพันธมิตร เช่น QUAD7 คล้าย NATO ในเอเชียแปซิฟิก ทำให้เกิดการแบ่งขั้วระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ไทยอาจถูกกดดันให้เลือกข้าง การเข้าร่วม AUKUS จะส่งผลต่อความสัมพันธ์การค้าและการลงทุนกับจีน ขณะที่ความกังวลเรื่องอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคยังเป็นประเด็นที่ต้องติดตาม 2) ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี (Information: I) ผลกระทบต่อไทยโดยตรงยังจำกัด แต่ความเปลี่ยนแปลงภูมิรัฐศาสตร์ เช่น การควบคุมทะเลจีนใต้โดยจีน จะกระทบต่อการเดินเรือ ระบบโลจิสติกส์ และบทบาทไทยในอาเซียน 3) การทหาร (Military: M) การเข้มงวดด้านการเดินเรือและความระแวงระหว่างประเทศอาเซียนทำให้เกิดการสะสมอาวุธและแรงกดดันให้เลือกข้าง และ 4) เศรษฐกิจ (Economic: E) ไทยต้องเผชิญความเสี่ยงจากการแข่งขันอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น การครองระบบเงินสกุลหลัก การควบคุมเส้นทางยุทธศาสตร์ การเปิดเสรีการค้า

และข้อจำกัด CPTPP ของจีน การแข่งขันนี้ยังสร้างความแตกแยกในภูมิภาคอาเซียน ทำให้ไทยต้องปรับตัวทั้งด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงเพื่อรักษาผลประโยชน์ชาติ

2. แนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของไทย จากนโยบายอินโด-แปซิฟิกของประเศมหาอำนาจด้านความมั่นคงในอนาคต ประกอบด้วย จากงานวิจัยพบว่าแนวทางของไทยในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ควรดำเนินการดังนี้ 1) ด้านความมั่นคงและการทูต (Diplomacy: D) ไทยต้องใช้ ASEAN เป็นกลไกสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างมหาอำนาจ โดยส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศขนาดกลาง เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย ผ่านกรอบ ASEAN+6 และ RCEP เน้น AOIP และไม่ก้าวร้าวกิจการภายในของประเทศอื่น ใช้ความเข้มแข็งของอาเซียนในการเจรจาแสดงจุดยืนและรักษาผลประโยชน์ของชาติ 2) ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี (Information: I) ไทยเน้นการสนทนาผ่านประชาคมอาเซียนเพื่อจัดการความกังวลเรื่องอาวูธ การแย่งชิงทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม รวมถึงเร่งผลักดันให้มี Code of Conduct สำหรับทะเลจีนใต้ 3) การทหาร (Military: M) ไทยควรรักษาความเป็นกลาง มุ่งเน้นผลประโยชน์แห่งชาติ และสร้างสมดุลในภูมิภาคโดยไม่เลือกข้าง และ 4) เศรษฐกิจ (Economic: E) ไทยให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่และการเติบโตของประชาชน ผ่านการร่วมมือด้านท่องเที่ยว เกษตร และบริการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมเตรียมรับมือระบบการเงินใหม่ของจีน และพิจารณาการเข้าร่วม CPTPP โดยรักษาความสัมพันธ์ทางการค้ากับจีนและภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 2 แนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงของไทยต่อนโยบายอินโด-แปซิฟิกของประเศมหาอำนาจ (สหรัฐอเมริกา) ด้วยกรอบด้านปัจจัยแวดล้อมทางยุทธศาสตร์แบบ DIME Model

อภิปรายผล

1. ประเด็นท้าทายในอนาคตสะท้อนให้เห็นว่า โลกยุคใหม่กำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงอย่างรวดเร็ว จากสงครามรูปแบบเดิม (Traditional Warfare) ไปสู่สงครามไม่ตามแบบ (Non-traditional Warfare) ตัวอย่างเช่น สงครามรัสเซีย-ยูเครน การระบาดของโควิด-19 ตลอดจนความขัดแย้งด้านการค้า ข้อมูล และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลต่อโครงสร้างความมั่นคง ค่านิยม วิถีชีวิต และแนวคิดด้านการป้องกันประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งการไหลเวียนของข้อมูลและการสื่อสารที่รวดเร็ว ประกอบกับการพัฒนาเทคโนโลยีไซเบอร์และเทคโนโลยีใหม่ อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (AI), Robotics, Drone, Blockchain และการใช้ดาวเทียมเพื่อการข่าวกรองและการตรวจตรา ทำให้สงครามยุคใหม่ขยายมิติจาก Land, Sea, Air ไปสู่ Space และ Cyber อย่างต่อเนื่อง การประกาศยุทธศาสตร์พิทักษ์ 5G ของสหรัฐอเมริกา ได้สร้างความท้าทายต่อจีนในด้านเทคโนโลยีโดยตรง ขณะเดียวกัน แนวโน้มสงครามในปี ค.ศ. 2030 คาดว่าการแข่งขันระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน รัสเซีย และกลุ่มประเทศอื่น ๆ จะทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งในเชิงการทหาร เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี โดยสอดคล้องกับ Fron (2025) ที่วิเคราะห์การแข่งขันอำนาจระหว่างมหาอำนาจ โดยชี้ว่าสงครามในอนาคตจะขับเคลื่อนด้วยอาวุธและระบบที่ใช้ AI เป็นแกนหลัก ส่งผลให้สงครามแบบดั้งเดิมเปลี่ยนผ่านสู่ “ยุคสงครามเทคโนโลยี” ซึ่งเทคโนโลยีกลายเป็นเครื่องมือทั้งทางทหารและเศรษฐกิจ บทวิเคราะห์ดังกล่าวยังเตือนถึงความเสี่ยงของ “สงครามเขตสีเทา (Grey-Zone)” และเน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาสังคมในการกำกับดูแลเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ด้านมนุษยธรรม ดังนั้นผลกระทบดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญแรงกดดันด้านความมั่นคงจากการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจ โดยเฉพาะการขยายบทบาทของสหรัฐอเมริกาและจีนในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งอาจทำให้ภูมิภาคกลายเป็นพื้นที่แข่งขันหรือสนามเผชิญหน้าทางยุทธศาสตร์ในอนาคต

2. แนวทางการตั้งรับของไทยในระยะสั้นถึงระยะกลาง (พ.ศ. 2568–2570) ควรมุ่งเน้นการวางตัวเป็นกลางทางการเมืองและความมั่นคง ควบคู่กับการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เข้ากับ Belt and Road Initiative (BRI) ของจีน และยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐอเมริกา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ไทยควรจัดตั้ง Think Tank ที่ครอบคลุมมิติการทูต ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี การทหาร และการค้า โดยใช้ภูมิรัฐศาสตร์เป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างดุลยภาพในการเป็นมิตรกับทั้งจีนและสหรัฐฯ โดยไม่เลือกข้าง พร้อมทั้งวางบทบาทเป็นศูนย์กลางด้านความมั่นคงทางอาหาร (Food Security Hub) การพัฒนาเกษตรกรรม การท่องเที่ยว และการรองรับสังคมผู้สูงอายุ (Aging Hub) โดยในระยะยาว 3–5 ปี (พ.ศ. 2571–2575) ไทยควรแสดงบทบาทนำในอาเซียนด้านสันติภาพและการผลักดัน Code of Conduct ในทะเลจีนใต้ ควบคู่กับการใช้ศักยภาพด้านความมั่นคงทางทหารและเศรษฐกิจอย่างชัดเจน สนับสนุนผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศเพื่อเพิ่มข้อได้เปรียบด้านภาษี และส่งเสริมนโยบายที่มีความต่อเนื่องไม่ขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ รวมถึงการปรับภาพลักษณ์ทางการเมือง ลดปัญหาคอร์รัปชัน และใช้การทูตเชิงรุกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในประชาคมระหว่างประเทศ ซึ่งในภาพรวม แนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของไทยต่อยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกจำเป็นต้องเน้นการรักษาสมดุลระหว่างมหาอำนาจ โดยต้องเท่าทันนโยบายของกลไกสำคัญ เช่น QUAD, AUKUS และบทบาทของอาเซียน ผ่านการทูตอย่างชาญฉลาด การรักษาความเป็นกลาง และการใช้เวที ADMM เพื่อหารือประเด็นความมั่นคงไซเบอร์ การต่อต้านการก่อการร้าย และความมั่นคงทางทะเล เพื่อป้องกันไม่ให้อินโด-แปซิฟิกกลายเป็นสนามรบของมหาอำนาจ โดยสอดคล้องกับการวิเคราะห์ของ Center for Strategic and International Studies (CSIS, 2024) ที่ชี้ว่าจีนได้พัฒนาขีดความสามารถด้าน “Counter-intervention”

อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งระบบจรวด การป้องกันภัยทางอากาศ ระบบ C4ISR และสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อสหรัฐฯ และพันธมิตรในอินโด-แปซิฟิก ดังนั้น ไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมต่อการใช้ประเทศพันธมิตรของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยยึดผลประโยชน์แห่งชาติเป็นศูนย์กลาง และมุ่งสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาคอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การรักษาสมดุลทางยุทธศาสตร์ระหว่างมหาอำนาจ ประเทศไทยควรรักษาสมดุลความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจหลักทั้งสอง โดยหลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งโดยตรง และใช้กลไกพหุภาคีเป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ อาทิ การเจรจาผ่านกรอบอาเซียนและการประสานความร่วมมือกับพันธมิตรเดิม เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย และออสเตรเลีย ควบคู่กับการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจผ่านความตกลง RCEP และการแยกมิติด้านความมั่นคงออกจากมิติทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจน ไทยควรใช้การทูตเชิงรุกผ่านเวที ASEAN+3, APEC, BIMSTEC และ ACMECS เพื่อแสดงจุดยืนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการดำเนินนโยบายของประเทศที่ประสบความสำเร็จ เช่น สิงคโปร์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศและไม่สูญเสียโอกาสในระเบียบโลกใหม่

1.2 การเสริมสร้างศักยภาพด้านสารสนเทศ เทคโนโลยี ความมั่นคง และเศรษฐกิจ ด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี ไทยจำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ เช่น Quantum Technology และเตรียมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในมิติด้านความมั่นคง ควรติดตามยุทธศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา จีน และยุโรปอย่างใกล้ชิด พร้อมยึดหลักความเป็นกลางและไม่เลือกข้าง ขณะที่ในมิติด้านเศรษฐกิจ ไทยควรใช้จุดแข็งด้านความมั่นคงทางอาหารและระบบห่วงโซ่อุปทาน เชื่อมโยงความร่วมมือกับอาเซียน จีน และพันธมิตรอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ ชี้แจงผลประโยชน์แห่งชาติอย่างชัดเจน และรักษาสมดุลความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และจีน เพื่อลดความเสี่ยงทางการค้าและเสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศในระดับภูมิภาค

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษานโยบายความมั่นคงและเทคโนโลยีของมหาอำนาจ การวิจัยในอนาคตควรมุ่งศึกษาและติดตามนโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (U.S. National Security Strategy) ฉบับปัจจุบัน ควบคู่กับนโยบาย Belt and Road Initiative (BRI) ของสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างละเอียด โดยควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับมิติด้านเทคโนโลยีขั้นสูง อาทิ เทคโนโลยีไฮเบอร์ Quantum Technology และอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า (EV) ซึ่งมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และขีดความสามารถในการแข่งขันในอนาคต

2.2 การวิเคราะห์กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ควรมีการศึกษาติดตามและวิเคราะห์กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอินโด-แปซิฟิก โดยเฉพาะ Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) อย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศไทยในมิติต่าง ๆ เช่น การค้า การลงทุน มาตรฐานทางเศรษฐกิจ และห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงโอกาสและข้อจำกัดที่ประเทศไทยควรเตรียมรับมือ

2.3 การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกลไกคลังสมองด้านนโยบายอินโด-แปซิฟิกของไทย การวิจัยครั้งนี้ต่อไปควรพิจารณาศึกษาแนวทางและความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกลุ่มคลังสมอง (Think Tank) ของประเทศไทยด้านนโยบายอินโด-แปซิฟิก เพื่อทำหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถรับรู้และประเมินผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Center for Strategic and International Studies. (2024). *China's evolving counter-intervention capabilities and implications for the United States and the Indo-Pacific*. [Online]. Retrieved from <https://www.csis.org/analysis/chinas-evolving-counter-intervention-capabilities-and-implications-united-states-and-indo>
- Chen, P. K. (2022). The reinforced and newly founded Indo-Pacific security cooperation: Examining the Quadrilateral Security Dialogue and AUKUS. *Journal of International Relations*, 53, 21–55.
- Font, T. (2025). *AI wars in a new age of great power rivalry*. Transnational Institute. [Online]. Retrieved from: <https://www.tni.org/en/article/ai-wars-in-a-new-age-of-great-power-rivalry>
- Koga, K. (2025). Tactical hedging as coalition-building signal: The evolution of Quad and AUKUS in the Indo-Pacific. *The British Journal of Politics and International Relations*, 27(1), 109–134. <https://doi.org/10.1177/13691481241227840>
- NBER & RAND Project AIR FORCE. (2025). *U.S.-China competition in the Indo-Pacific: Regional responses to U.S.-China competition in Southeast Asia*. [Online]. Retrieved from: <https://nber-bd.org/indo-pacific-strateg/u-s-china-competition-in-the-indo-pacific/>
- Royal Thai Army Intelligence Department. (2016, April 18). *Letter from Thai military attaché, Beijing, No. Kor. 0402.3.15/114* [Photocopy].
- Tangnirandom, A. (2019, February 20). *China's foreign policy: Implications for international law and the new world order* [Lecture]. National Intelligence Agency, Bangkok, Thailand.
- Thepchatri, P. (1998). *International security: A global political science study*. Bangkok: Thammasat University Press.